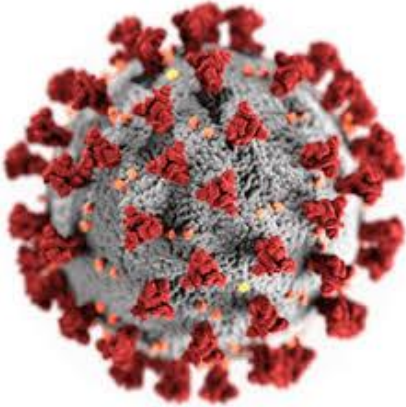

Welke lessen kunnen we trekken uit de corona-crisis? Of: uit om het even welke crisis?

Ignace Demaerel
maart 2020

De corona-crisis gaat dieper en reikt verder dan de meesten in het begin gedacht hadden: dat vreemde virusje in één stad aan de andere kant van de aardbol zweeft nu overal tussen ons in. Intussen zitten we allemaal verplicht 'in ons kot' opgesloten. **Nooit eerder in de wereldgeschiedenis** werden zulke maatregelen genomen, nooit eerder gingen zoveel landen gelijktijdig in 'lockdown'. En de onzekerheid blijft groot hoe lang dit zal duren. We worden er allemaal direct of indirect door getroffen: als we niet zelf ziek zijn, kennen we ongetwijfeld geliefden die het zijn, maar ook velen die 'opgesloten' zitten, geïsoleerd raken, of financieel zwaar getroffen worden... De **onrust en spanning** hangen in de lucht, en de stress wordt nog het meest door de media aangewakkerd.

En toch: hoe gaan we als christen hiermee om, en wat kunnen we leren uit zulk soort crisis - beter gezegd: uit om het even welke crisis? Behalve dat we er middenin leven, moeilijke keuzes moeten maken en omzien naar onze medemensen in nood, is het ook nuttig om **een beetje afstand** te nemen en te zien wat hier aan de hand is.

De wereld geschud

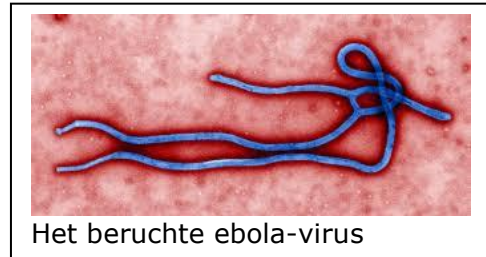
Dat onze wereld heftig door elkaar geschud wordt, is het minste wat we kunnen zeggen. Op zulke schaal hebben we dit nog nooit gezien. De beurzen kelderden als nooit tevoren. Regeringen moeten zich op tv voordoen alsof ze het allemaal wel weten, maar niets is minder waar. Allerlei samenzweringstheorieën en doemscenario's steken de kop op en worden gretig verspreid. Wat moet je nog geloven? Je vraagt je ernstig af **of de angst niet erger is dan het virus zelf**.

Mensen overreageren in paniek en slaan aan het hamsteren...: de bevolking reageert niet rationeel, of wat had je verwacht?

Waar draait het eigenlijk allemaal om? Is het niet vreemd dat één klein virusje de hele wereld lam legt, en de groten der aarde plat slaat? En corona is nog niet eens zó gevaarlijk: het is een lelijke soort griep. En slechts 1,4% sterft eraan (van mensen tot 50 jaar slechts 0,5%). Ebola bijv. is

véél dodelijker: 67% overleeft dit niet! Kunnen we het een beetje in perspectief zien? Laten we niet vergeten **dat epidemieën altijd bestaan hebben**, en vroeger zelfs véél erger en vaker dan vandaag. In de middeleeuwen leefde men ermee dat er om de zoveel jaar een pest-, cholera-, tyfus- of pokkenepidemie door het land raasde: dat was niets abnormaals. Rond 1350 zou éénderde van Europa aan de pest – de zwarte dood – overleden zijn (misschien wel 50 miljoen): een onvoorstelbare ravage! In de 19de eeuw (nog niet zo lang geleden!) kwam cholera zevenmaal doorheen België, met in 1866 43.400 doden (in heel Europa zelfs één miljoen). Niet dat dit ons troost, maar het plaatst het wel in een ander kader.

Het beruchte ebola-virus

De geneeskunde heeft sindsdien gigantische vooruitgang gemaakt, maar maakt dat dat we onszelf daarom onaantastbaar of onsterfelijk begonnen te wanen? Was de moderne mens alweer een toren 'tot in de hemel' aan het bouwen om zichzelf tot heer van het universum uit te roepen? De humanistische mens beschouwt zichzelf inderdaad als autonome schepper van normen en waarden, als hoogste wetgever en rechter, en denkt dat de triomferende wetenschap voorgoed alle 'dwaze religie' vervangen heeft. Al deze mooie idealen van een mensengemaakte 'nieuwe wereldorde' kraken echter opnieuw in hun voegen. Het is **een pijnlijk lesje in nederigheid**: tegen grote natuurrampen (tsunami's, tornado's, overstromingen...) kunnen we onszelf niet indekken. Dan blijken we maar **een mier** te zijn **tegenover een olifant**. Bij zulke grote crisissen voelen we opnieuw aan: ondanks al onze technologische vooruitgang staan we machteloos: we vechten tegen een onzichtbare vijand die we niet eens kennen. Onze hoogmoed, onze zelfverzekerdheid en zelfoverschatting moeten bij zulke gelegenheden te pletter neerstorten op de harde realiteit. Nee, de mens is geen God, en zal dat ook nooit worden!

Dat heftige schudden mag ons als christenen zelfs niet verbazen. **Op deze wereld is alles wankelbaar**, tijdelijk en vergankelijk, zegt Gods Woord ons (2 Kor. 4:18). Eén minuscuul virus is voldoende om ons opnieuw te tonen hoe kwetsbaar de mens is en de hele wereld die wij zo trots aan het bouwen zijn. De bankencrisis van 2008 bracht het economische wereldsysteem tot op enkele centimeters van de afgrond. De financiële wereldmachten wankelden en vele 'halfgoden' stortten neer. Als er een storm komt, vallen er dode takken uit de bomen. En deze crisissen kunnen tijdelijk, mits enorme maatregelen, bezworen worden, maar ze kunnen elk moment nog terugkomen. Wat gaan we doen als er in de toekomst een virus komt dat een veelvoud aan slachtoffers maakt? En hoe meer geglobaliseerd we zijn, hoe kwetsbaarder we worden: een domme fout aan de andere kant van de oceaan kan een kettingreactie veroorzaken die ons keihard treft en lam legt.

Het is geen schande of teken van zwakheid om **onze menselijke broosheid toe te geven**, eerder een teken van eerlijkheid en realistische zelfinschatting. Arrogantie en overmoed sieren een mens niet: ze blazen ons alleen maar op. 'Zalig de armen van geest', zegt Jezus: zij kunnen eenvoudig toegeven dat ze God nodig hebben zonder dat dat hun ego pijn doet.

God op zijn troon

Zulke crisis helpt ons opnieuw te beseffen **dat er slechts één onwankelbaar Koninkrijk is** (Hebr. 12:27-28). Gods troon staat sowieso boven het hele aardse gewemel, en het 'woelen van de volken' (Psalm 2:1-4). Een wereldwijde schokgolf is voor Hem slechts een rimpeling in een glas water. Als regeringen en parlementen allemaal in paniek zijn, kijkt Hij glimlachend toe. Hij is de rust zelve. Zijn macht staat niet één of twee niveaus hoger dan die van de machtigste regeringen, maar miljoenen malen. Psalm 33 verwoordt dit prachtig: *"Door het Woord van de HEER is de hemel gemaakt, door de adem van Zijn mond heel hun legermacht... Want Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er... Laat heel de aarde voor de HEER vrezen, laat alle bewoners van de wereld bevreesd zijn voor Hem... De HEER vernietigt de raad van de heidenvolken, Hij verbreekt de gedachten van de volken. Maar de raad van de HEER bestaat voor eeuwig, de gedachten van Zijn*

hart bestaan van generatie op generatie" (Psalm 33:6-11). Voor God is één woord voldoende om sterrenstelsels te creëren, en Hij weet dat aan het einde alles weer bij Hem terugkomt; daarom is Hij nooit in paniek en loopt het nooit 'uit zijn hand'. Net zoals niemand de zon kan beletten op te komen, kan niemand Gods plan tegenhouden. **Als wij wat meer onder de indruk zouden zijn van Gods almacht**, we zouden niet meer onder de indruk zijn van wereldse machten: we zouden ze doorzien als schijn en fake. We zouden geen aardse grootheid meer bewonderen of 'aanbidden', en ons ook niet meer laten intimideren door mensen of menselijke dreigingen.

Daarom is het belangrijk voor ons om Hem dagelijks te aanbidden: om **alles in het juiste perspectief te kunnen zien**, te kunnen relativeren. Geen enkele crisis ontsnapt aan zijn controle. Dat betekent niet dat Hij ze veroorzaakt of een epidemie 'stuurt': er is de rol van de mens hierin (bijv. wat heeft de eerste mens gedaan/misdaan die dat virus van een dier overbracht?), die van de duivel die niets liever doet dan vernietigen, en ook de natuurwetten en de condities van een gevallen en ontregelde wereld. Maar geen enkele mus valt ter aarde buiten Gods wil (Matt. 10:29), en geen enkel detail ontsnapt aan zijn aandacht.

In de vrede blijven

En wat doen wij als christenen dan? Hopelijk niet mee panikeren met de wereld! De **paniek is besmettelijker** dan het virus zelf, en richt meer kwaad aan. Slagen wij erin in de rust en vrede van God te zijn en te blijven? Evident is dit

niet, want wij ontsnappen niet aan de turbulentie om ons heen: door de lockdown worden ook ons werk, sociale leven en planningen grondig verstoord; zelfs kerksamenkomsten, bijbelstudies en bidstonden zijn verboden! En toch, Jezus sliep in de boot tijdens de storm. Wat was zijn geheim? Het is mogelijk om Gods vrede in ons hart te bewaren, ook als alles om ons heen lijkt in te storten. Maar daarom moet je van tevoren al in die vrede zijn: dan sta je bóven de woelige golven en kan je van bovenaf naar de problemen kijken i.p.v. eronder te liggen in een verslagen geest.

Vrede is het beste antigif tegen angst. En vrede komt voort uit **vertrouwen**. Wij als gelovigen hebben een vaste grond voor dit vertrouwen. Bij mensen in de wereld is dit hoogstens een hoop, een wishful thinking, vaak gebouwd op zand; wij bouwen ons leven op een almachtige en trouwe God. Natuurlijk doet de boze er alles aan om ons uit Gods vrede weg te trekken: hij toont ons met een vergrootglas hoe dreigend en 'onoverwinnelijk' de reuzen zijn. Maar het is aan ons om onze ogen niet daarop te focussen, om te weigeren door deze bril te kijken. Wij moeten en kunnen die 'klik' in ons hoofd maken om – zonder de reuzen te ontkennen – naar God te kijken. De knecht van Elisa zag het vijandige leger rond Dotan en was in paniek; het gebed van Elisa opende zijn ogen voor de geestelijke, en véél sterkere realiteit: het leger van engelen dat erachter stond (2 Kon. 6:8-23). Geloven we écht dat de geestelijke krachten sterker zijn dan de aardse? Mag God onze ogen openen! Dan kunnen we een 'hopeloze' situatie recht in de ogen kijken en tegelijk in volmaakte rust blijven. Als kinderen van God zijn wij geroepen om **ons door de Geest van God te laten leiden** (Rom. 8:14), en **niet door onze ziel** (onze emoties of gedachten). Dit is cruciaal in het

dagelijkse leven als christen: vertrouwen we op wat we zien, voelen, denken, redeneren... méér dan op Gods hulp en wijsheid? Dit vraagt serieuze geestelijke discipline: de keuze om je niet door het tumult en geschreeuw om je heen te laten leiden, maar Gods rustige stem in je hart te zoeken. Vrede is een uiterst kostbaar goed – zelfs onbetaalbaar – in een rusteloze, doldraaiende wereld.

Angst is altijd een slechte raadgeefster, en komt nooit van God: ze komt voort uit duisternis en brengt ook duisternis mee: boosheid en irrationele, domme keuzes. Johannes zegt daarentegen: **“De volmaakte liefde drijft alle vrees uit”** (1 Joh 4:18). God heeft volmaakte liefde, en is dus ook nergens bevreesd voor. Naarmate wij door zijn sterke liefde vervuld worden, zullen wij niet geïntimideerd worden door mensen of situaties, maar deze overwinnen. Het is de keuze om alles van een hoger niveau te bekijken, met Gods ogen, a.h.w. **vanop onze troon in de hemelse gewesten** (Ef. 2:6). “Als God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?” (Rom. 8:31). Alleen als we in Gods rust zijn, kunnen we zijn stem horen en de juiste beslissingen nemen. Sta de vijand niet toe om zich tussen God en jou te wringen. Naarmate onze wereld (nog) turbulenter zal worden, zal het nog belangrijker zijn voor christenen om dit geheim te leren kennen, om altijd in Gods vrede te zijn en deze ook uit te stralen naar de wereld.

Brengt druk je dichterbij God?

Problemen en crisissen hebben vaak van nature het effect dat we alle gezond verstand verliezen en in paniek van links naar rechts gaan hollen. En als we dan zeven oplossingen geprobeerd hebben in eigen kracht, komt de gedachte op: “Wat als ik eens ervoor zou gaan bidden?” **God als laatste redplank?** Alsof Hij de ‘laatste reserve’ is op het bankje naast het veld. Flatterend is het voor Hem niet als we Hem zo behandelen; eerder beschamend voor ons om ‘de kampioen’ te negeren. En als dingen echt mislopen, kunnen we ons zelfs tégen God keren met verwijten: “Waarom hebt U dit niet voorkomen? Waar was U?” En misschien

hebben we dan een hele tijd geen zin om te bidden of bij Hem te komen. Maakt een crisis dat we **wégluchten van God, of juist naar Hem toevluchten?** Ze openbaart op zulk ogenblik wat er écht in ons hart leeft, hoe sterk onze relatie met Hem is.

Vaak leidt een crisis tot een stuk **zelfonderzoek en verootmoediging**, en dit kan op wereldschaal zijn, maar ook persoonlijk: “Wat is er fout gelopen? Heb ik iets niet gezien? Waar heb ik Uw leiding gemist?” Als we op de knieën gaan, mogen we God vragen om Zijn licht in ons hart te laten schijnen. “Was ik verblind, eigenzinnig, koppig, vol zelfverzekerdheid, vertrouwend op eigen kunnen, te zelfgericht? Zijn we als kerk goed bezig? Zijn we licht en zout, vol van Gods liefde en passie? Of hebben we ons aangepast aan onze omgeving zoals een kameleon, en is wereldsgezindheid binnengeslopen?...” We moeten ons regelmatig opnieuw bekeren, zonde ‘zonde’

noemen, belijden wat moet beleden worden: plat op ons aangezicht voor Hem. “Verneder jezelf onder de machtige hand van God” (1 Petrus 5:6). Laat een crisis

een aanleiding zijn om precies weer de puntjes op de 'i' te zetten. Doe dit niet snel-snel, maar laat God in diepere lagen tot je spreken: dit zijn heilige (en heiligende) momenten! Stribbel niet tegen, wees gewillig in Gods hand en leer de lessen die geleerd moeten worden. **Crisissen zijn Gods ultieme leerschool.** Wijd jezelf opnieuw toe. Leg je lichaam weer op zijn altaar als een levend offer (Rom. 12:1). Per slot van rekening hebben we Hem dit al beloofd op de dag dat we ons leven aan Hem gaven; laten we onze belofte weer tot een realiteit maken, 'in harde valuta omzetten'!

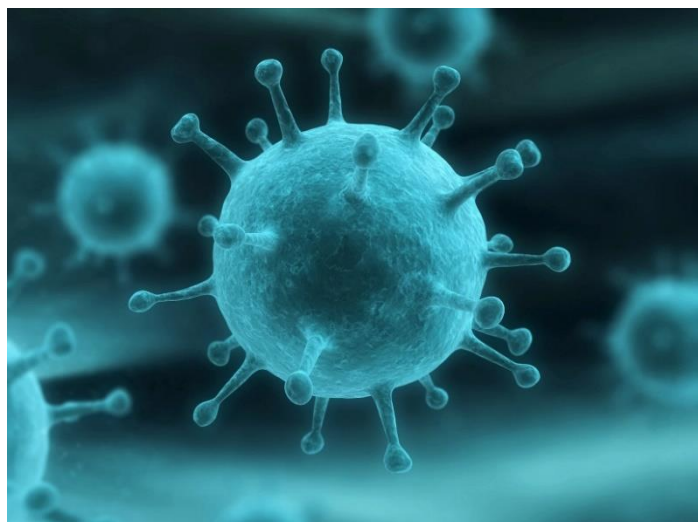

Als God de wereld schudt, zoals in deze coronacrisis, is dit meestal een teken dat er al langer iets scheef zit: in de wereldpolitiek, in de globale economie of in de tijdgeest. Daarom is het niet per se God die een straf stuurt, maar: omdat wij Gods wetten niet respecteren, raakt zijn scheppingsorde uit balans en ontregeld – kijk bijv. naar de klimaatproblemen! God gebruikt dit schudden om dit naar boven te brengen. Het zou fijn zijn als de hele wereld en het hele wereldsysteem zich op de knieën zouden bekeren..., maar christenen kunnen dat in ieder geval al wel! We kunnen en moeten dit doen, vooroplopend als 'eerstelingen van de nieuwe schepping'. Omdat we voor God priesters zijn voor deze wereld, mogen we plaatsvervangend zonde belijden en vergeving vragen. Maar dit kunnen we niet ernstig doen als we ons niet **eerst zélf bekeren en heiligen** voor Hem. Het oordeel komt eerst over het huis van God (1 Petrus 4:17).

Een virus, fysiek en geestelijk: ziekte of zonde?

Fysieke dingen hebben vaak een geestelijke parallel, of verwijzen naar geestelijke realiteiten. Daarom gebruikte Jezus altijd parabels over natuurlijke dingen (zaad, onkruid, wijnstokken...) om ons iets over Gods Koninkrijk te vertellen. Is dat dan ook zo bij een (corona)virus? Wel, laten we even kijken...

Virussen zijn om te beginnen minuscule klein, onzichtbaar voor het blote oog, zelfs één miljoen maal kleiner dan een cel die ze aanvalt. Een virus is bovendien een vreemd 'dingetje': het is eigenlijk geen levend organisme (zoals een cel), en heeft dus geen leven in zich. Het bestaat uit wat genetisch materiaal (DNA of RNA) met daaromheen een verpakking van eiwit. Een virus is eigenlijk **een soort piraat**: het dringt 'illegaal' ('als een dief') binnen in een cel in je lichaam en neemt de controle erover. Anders gezegd: het is **een kaper of een hacker**. Via de

stofwisseling van de cel geeft het opdracht om weer nieuwe virussen aan te maken. Het kan dus enkel zijn boze plan uitvoeren als het een drager heeft!

Aan geestelijke lessen geen gebrek! Is satan ook niet een soort rebelse, in het donker werkende piraat die geen leven in zichzelf heeft? Hij heeft wel (niet te onderschatten!) intelligentie, maar kan niets creëren (zoals God), alleen maar

kopiëren en imiteren en vooral: vernietigen. De tegenstander van God heeft er het grootste plezier in 'te stelen, te slachten en te verdelgen' (Joh. 10:10). Ook hij heeft **menselijke dragers nodig** om zijn plan uit te voeren; als alle mensen van de wereld morgen 'nee' zeggen tegen elke ingeving van satan, is

morgen zijn heerschappij volledig ingestort. Zijn macht is enkel psychologisch: enkel als hij ons kan intimideren en misleiden, is hij bij ons 'binnen'. Hij infiltreert altijd heimelijk, voert nooit een open oorlog, laat zijn gezicht niet zien, opereert in het (half)duister. Maar als hij binnen is, gebruikt hij onze mond, onze woorden, onze handen en voeten om zijn gif te verspreiden.

Verleidingen tot zonde zijn, zoals virussen, overal om ons heen: **de lucht is er vol van**, en meestal zien we ze niet eens aankomen. Maar ze zijn wel gevaarlijk, destructief en soms zelfs dodelijk. Ze zijn vooral **besmettelijk**: zonde treft

meestal niet alleen onszelf, maar raakt ook onze geliefden. Adam en Eva hebben één virus binnengelaten (het verlangen om als God te willen zijn), en de ganse wereld is diepgaand geïnfecteerd op elk vlak. Nu heeft God gelukkig ons lichaam zo gemaakt dat wij niet machteloos zijn tegen virussen: we hebben een geniaal en gesofisticeerd immuunsysteem en maken **antistoffen** aan tegen vreemde indringers. Ook tegen zonde en verleidingen geeft God ons alles wat we nodig hebben: een

uitstekende geestelijke wapenrusting (als we ze tenminste gebruiken!), Gods Woord, zijn Geest, onderscheidingsvermogen, gebed, een christelijke gemeenschap, broers en zussen... Maar satan is intelligenter dan wij, en absurd koppig om ons in zijn ondergang mee te sleuren. Virussen zijn ook sluw en kunnen zich vermommen: ze veranderen hun genen (door mutatie) waardoor onze antistoffen ze niet meer herkennen. Net zoals dieven steeds betere technieken vinden om onze beveiliging te omzeilen. Daarom dat bijv. een nieuw type van griepvirus¹ ons toch kan vellen. Ook verleidingen zijn telkens nét een beetje anders, om aantrekkelijk over te komen.

¹ **Bacteriën** zijn wél levende organismen, een soort cel, en kunnen met antibiotica gedood worden. **Virussen** daarentegen maken gebruik van onze eigen stofwisseling en

Een fysiek virus veroorzaakt een ziekte of infectie, en deze beschadigt ons lichaam: dit kan behoorlijk pijn doen en ons erg hinderen. Ziekte of pijn kan ons inderdaad hard treffen en bij tijden plat leggen, ook in ons werk voor God. Maar ze treft daarmee niet noodzakelijk onze ziel of geest: de schade blijft oppervlakkig, zoals een schram. Maar **een geestelijk virus vernietigt onze geest!** Zonde is namelijk een véél erger virus dan corona, ebola of HIV. Het infecteert onze relatie met God, steelt onze vrede en geloof, verlamt onze vrijmoedigheid en vreugde. Het ondermijnt relaties en verzwakt vriendschappen. Zonde leidt sowieso tot de (eeuwige, geestelijke) dood als eindhalte. Daarom zegt Jezus zo ferm: "Wees niet bang voor hen (vul in: 'virussen') die wel het lichaam maar niet de ziel kunnen doden. Wees liever bang voor Hem die in staat is én ziel én lichaam om te laten komen in de Gehenna" (Matt. 10:28).

Hoe gaat satan namelijk te werk? Zijn strategie is vaak om ons *lichaam* aan te vallen (denk maar aan Job!), opdat we in onze *ziel* zouden ontmoedigd worden, prikkelbaar, zwak, depressief. En als onze emoties aangetast zijn, dringt dat gemakkelijk nog een laag dieper, in onze *geest*: boosheid sluipt binnen en richt zich tegen God, met alle soorten verwijten, en met ongeloof en verwijdering als gevolg. En dán wrijft de duivel in zijn handen, want dat is zijn enige doel: u en mij te **scheiden van onze Bron van Leven**, de goede Vader. Dan worden we

bitter, somber, cynisch, mat en verslagen.

Dat we lichamelijk en psychisch gewond raken, is in deze wereld niet te vermijden: we vallen op onze knie of breken een been, en we hebben meningsverschillen en wrijvingen met mensen, om velerlei redenen die helemaal geen zonde zijn. Maar satans specialiteit is

dan om vuil in de wonde te gooien opdat ze gaat etteren en ontsteken. Zo ook bij conflicten met mensen: een meningsverschil zou op een liefdevolle manier kunnen uitgeklaard worden (wat de relatie zelfs sterker kan maken), maar de duivel misbruikt (!) de wonde en maakt ze tot een bittere en pijnlijke scheuring. **De wonde is een opening voor de zonde.** Het is dus aan ons om de boze niet

doen hun vernietigende werk b́innen onze cellen. Dit maakt het moeilijk om medicijnen te vinden of te ontwikkelen tegen virusinfecties: de stoffen die de groei van virussen in het lichaam remmen grijpen ook in op onze eigen stofwisseling (denk aan chemotherapie). Medicijnen die wel werken tegen een bacterie werken dus niet tegen een virus zoals griep.

toe te staan **om ook onze ziel of geest te raken**. Daarom is het heel heilzaam om God te blijven danken en prijzen in moeilijke tijden: dit is ons afweersysteem tegen donkere gedachten en emoties. Het is ontsmetting in de wonde, zalf en pleister. Als onze geest gezond blijft, versterkt dat onze ziel én ons lichaam. "Een vrolijk hart bevordert de genezing" (Spreuken 17:22).

Preventie is bovendien altijd beter dan genezing. Een mens is beter bestand tegen virussen wanneer hij **in goede conditie** is, door gezonde voeding en levenswijze. Geestelijk is dit niet anders: als we onze geest regelmatig voeden met 'vitaminen', ons hoofd vullen met Gods Woord en ons hart met een aanbiddingslied, ons omgeven met goede boeken, films en vrienden, is onze weerstand optimaal en zullen veel minder verleidingen binnendringen. Mensen worden kwetsbaarder als ze ver van God leven, geestelijk ondervoed zijn en zwakke weerstand hebben.

Minder bidden of juist méér?

Al zijn door de lockdown gebedssamenkomsten verboden (behalve online natuurlijk), bidden is dat niet! Gelukkig zijn er veel **online initiatieven** en platformen om te bidden, zelfs internationaal en wereldwijd. En in verschillende landen worden oproepen gedaan tot **een nationale gebedsdag**. In sommige landen doet zelfs de wereldlijke overheid dat. In België is dat redelijk ondenkbaar, maar bijv. in de VS, Engeland of Afrika is dat erg gewoon. Op zondag 15 maart heeft president Trump opgeroepen tot zulke Nationale Dag van Gebed rond het coronavirus. Vanaf 1768 werden in de VS reeds nationale gebedsoproepen gelanceerd in noodsituaties, in 1775 door het Congres, in 1789 door George Washington, in 1863 door Abraham Lincoln en later nog vele andere; in 1952 liet president Truman dit zelfs bij wet tot een jaarlijks event maken op elke eerste donderdag van mei. Deze is trouwens gericht tot alle

kerken en religies! Over het ganse land worden dan 30 tot 40.000 gebedssamenkomsten gehouden, met miljoenen deelnemers. De Engelse koning en premier Winston Churchill deden hetzelfde tijdens WO II in Engeland toen Londen bijna op de knieën was door de Duitse luchtbombardementen. En hetzelfde bij de evacuatie uit Duinkerken in 1940 ('the miracle of Dunkirk', waarbij 335.000 soldaten op wonderlijke wijze gered werden). Bij nationale catastrofes erkennen mensen: "Deze krachten

hebben we niet in eigen hand; hier zijn we aan het einde van onze menselijke mogelijkheden, we kunnen enkel nog maar bidden." Ik zou het héérlijk vinden als dit ook in ons land ingang zou vinden. Of moet het daarom eerst nog erger worden?

Welk verschil maakt bidden nu uit? "Aan Gods zegen is alles gelegen", zegt een bekende spreuk. "Als de Heer het huis niet bouwt, tevergeefs zwoegen de werklieden" (Psalm 127:1). Natuurlijk gaat God niet in onze plaats de stenen op elkaar metsen, maar zijn bescherming is er tegen die machten die we zelf niet beheersen, en die ons huis bedreigen, doen afbranden, instorten, leegroven... **Gebed bouwt een geestelijke muur** rond onszelf en ons werk. God houdt door zijn aanwezigheid onze vijanden v er van ons: als Zijn licht in en rond ons sterk is, blijft de duisternis uit de buurt. We zullen pas in de hemel zien voor hoev eel miserie God ons behoed heeft door ons gebed. Welk verschil zou het gemaakt hebben als onze regering een nationale gebeds- en vastenactie had uitgeroepen? Misschien was dit v eel efficiënter dan alle draconische quarantaine maatregelen. Niet dat voorzichtigheid onnodig is, maar stel je je hoop méer op handengel en social distancing dan op God?

Dus: gebruik de lockdown maximaal **om God te zoeken**. Als we toch thuis moeten blijven, sluit je op in je binnenkamer. Zet extra tijden apart, liefst uren. De 'gedwongen onthaasting' kan een zegen zijn! Zoek Hem (nog) ernstiger dan anders. Soms moet een crisis eerst escaleren en 'écht onmogelijk' worden vooraleer we beseffen en uitroepen: "Heer, nu heb ik U écht nodig! Hier kan alleen een wonder helpen." Als je leven in gevaar is, ga je **bidden 'alsof je leven ervan afhangt'**. De intensiteit verhoogt dramatisch. Daarom schreef Rick Joyner ooit: "We moeten leven alsof het leven  en grote crisis is", want dan leven we constant dicht bij God, in besef van eigen onmacht en in grote afhankelijkheid. "Als we zwak zijn (in onszelf), zijn we machtig (in God)" (2 Kor. 12:10). Laat God niet je laatste redplank zijn, maar je eerste toevlucht. Hopelijk bid je niet enkel uit nood, maar vooral uit liefde! En laat dat a.u.b. niet stoppen als de crisis voorbij is!

Waarvoor bid je?

Zoals hierboven al aangeduid, is de eerste uitdaging om in Gods vrede te blijven. In crisistijden moeten we dagelijks, zelfs vele malen per dag, bidden dat "**de vrede die alle verstand te boven gaat**" (Fil. 4:7) ons hart van bovenaf vervult, en dat ook voor al onze naasten en betrokkenen. Die onbegrijpelijke vrede die alleen God kan geven, en die Jezus aan zijn apostelen gaf toen Hijzelf in de grootste mogelijke turbulentie zat (enkele uren voor zijn arrestatie en kruisiging, Joh. 14:27).

Mogen we ook **bidden om bescherming**? Natuurlijk! Laten we nooit vergeten: ziekte komt niet van God, en we mogen heel vrijmoedig bidden om gezondheid, kracht en leven, voor onszelf en ons naasten. God beloofde al aan de Israëlieten dat Hij ziekten (en andere rampen) van hen zou weghouden als ze dicht bij Hem leefden (Deut. 7:15). We hebben geen belofte dat ziekte ons nooit zal treffen, maar hoeven ons ook niet machteloos te laten 'beroven' van gezondheid. We mogen bidden om een onzichtbare muur van bescherming, a.h.w. een magnetisch veld (zoals in Star Wars?), een onzichtbare stolp, waardoor God onheil van ons weg houdt.

Er zijn ook ongetwijfeld talloze getuigenissen van mensen die wonderlijk door God beschermd werden. Ik noem er twee. Rees Howells was een Engelse zending in Zuid-Afrika (1915-1920) die tijdens een besmettelijke plaag bad dat geen enkele van zijn mensen getroffen zou worden, wat ook gebeurde, tot verbazing van alle naburige dorpen, en tot een getuigenis voor hen (zie het schitterende boek 'Op de bres'). Of Heidi Baker ('Iris Global') in Mozambique: toen een vreselijke tyfus-plaag uitbrak, gingen zij en haar medewerkers het kamp binnen om de mensen te verzorgen, omdat niemand anders dit durfde. De tyfuslijders hadden niet meer dan een emmer waarin ze om beurten hun buikloop en hun braaksel loosden – de meest onhygiënische en horribele omstandigheden. Toch koos 'mama Heidi' ervoor om haar vertrouwen enkel op God te stellen, en geen van de medewerkers werd besmet.

Psalm 91 is quasi de perfecte psalm voor corona-tijden: "Hij (God) zal u redden van de strik van de vogelvanger, van de zeer verderfelijke pest... U zult niet vrezen voor het beangstigende van de nacht, voor de pijl die overdag aan komt vliegen, voor de pest, die in het donker rondgaat, voor het verderf dat midden op de dag verwoest. Al zullen er duizend vallen aan uw zijde en tienduizend aan uw rechterhand – bij u zal het onheil niet komen" (Psalm 91:3-10). Deze prachtige psalm vol van godsvertrouwen lijkt te suggereren dat we nooit één virus zullen tegenkomen, maar dat is niet wat ze zegt. Er staat: "**Het onheil zal tot u niet komen.**" Deze tekst belooft ons geen garantie tegen lijden, ziekte of tegenslag: we leven helaas in deze wereld en hebben ook deel aan de gebrokenheid ervan. Maar ziekte of pech is niet hetzelfde als onheil: 'onheil' wordt het pas wanneer de duivel (via deze klappen) ons echt kwaad kan doen, door onze geest te beschadigen. Wanneer bijv. mensen door de miserie God de rug toekeren en hun geloof verliezen, en zo gescheiden raken van het Hem die het Leven is en het heil geeft.

Maar wanneer we klappen krijgen en deze ondanks gebed niet lijken te stoppen, wat bidden we dan? Want, laten we eerlijk zijn: God houdt de klappen van het leven zeker niet altijd van ons weg; soms lijkt het zelfs alsof zijn uitverkorenen zwaarder beproefd worden. Dit is geen teken dat Hij machteloos of ongeïnteresseerd is, maar dat Hij ons misschien andere lessen wil leren. Onze natuurlijke neiging bij crisissen of problemen is te bidden dat ze 'zo snel mogelijk

overgaan'. Dit is zeer menselijk, maar is het ook geestelijk? Het is zeker het meest comfortabel, maar is God éérs geïnteresseerd in ons comfort? Kunnen we een niveau hoger schakelen, en bidden **dat we al onze lessen mogen leren uit deze situatie?** Want God heeft er een doel mee: als Hij ze te snel wegneemt, hebben we er niets uit geleerd. Kunnen we in zo'n crisis oprecht vragen: "Heer,

neem dit probleem a.u.b. níet weg vooraleer ik al uw lessen begrepen heb"? Niet gemakkelijk, hé? Maar ik vermoed dat dit soort gebeden God meer welgevallig zijn. Zo schakelen we onszelf in in Gods agenda i.p.v. onze agenda aan God 'op te dringen'. Dan bidden we niet meer vanuit onze ziel, maar vanuit onze geest! God heeft een hoger doel voor ons dan een rustig en probleemloos leventje: Hij wil dat we op Jezus gaan lijken, die ook doorheen extreem lijden ging om gehoorzaamheid te leren (Hebr. 5:8). Goud wordt toch ook niet zuiver, tenzij onder zeer hoge temperaturen?

We mogen ook **bidden voor ons land**: dat de crisis een gelegenheid mag zijn voor God om mensen wakker te schudden en hun **ogen te openen**. Opdat mensen meer hun broosheid zullen beseffen, hun nood aan God. Bid dat God die 'machten' (geestelijke bolwerken, leugens, misschien ook leiders...) doet vallen die moeten vallen. En dat er **geestelijke honger** komt in België! Dat mensen zullen beseffen dat de aardse dingen en welvaart vergankelijk en ijdel zijn, en op zoek zullen gaan naar waarachtig, geestelijk voedsel.

Bid ook voor de overheden, dat zij wijsheid van God mogen ontvangen om de juiste maatregelen te nemen (1 Tim. 2:2). Het is te gemakkelijk om te klagen over politici en hen te bekritisieren, maar het zijn heel complexe en delicate beslissingen. Zij hebben een grote verantwoordelijkheid en staan onder veel druk. Als wij hen zegenen, zullen we zelf gezegend worden. En ook dat gebed hoeft niet te stoppen als de crisis bezworen is.

Bid tot slot **voor alle zorgverleners**, dokters of verpleegsters die aan de frontlinie staan en onder zware druk staan: bid zeker om bescherming, kracht, volharding en rust in alles.

Laat Gods licht schijnen in donkere tijden

Een ander voordeel van gebed is dat het normaal gezien **ook tot actie leidt**: je kan niet ernstig bidden voor een noodsituatie als je niet daarna je handen uit de mouwen steekt om er iets aan te doen. Bidden creëert een open, bewogen hart en medeleven met de medemens in nood. Gebed vervangt de actie niet, ze is er de motor van.

Maak dus van de nood een deugd. Zoek **gelegenheden om Gods liefde te tonen**. Dat de crisis een opportuniteit mag zijn om als christen naastenliefde te tonen, eenzamen te contacteren, een helpende hand te bieden, vrede uit te stralen. Laten we in deze tijden niet op onszelf terugvallen, in overlevingsmodus schakelen en dichtklappen in ons kleine kringetje. Laten we als christenen **anders** reageren, tegen de stroom in. Opdat mensen door onze goede werken God mogen verheerlijken (Matt. 5:16).

Alles werkt mee ten goede

Eén van de meest beloftevolle teksten in de Bijbel is voor mij dat God **alles** doet meewerken ten goede voor wie Hem liefhebben (Rom. 8:28). Ook wat de boze in ons leven aanricht, alle klappen en elk verlies, zelfs onze eigen fouten en stommiteiten. Alles is in Gods hand, ook het kwade en negatieve. En Hij kan deze **omkeren tot iets positiefs**, een zegen voor onszelf en anderen.

Een crisis richt op zich veel schade aan, vaak materieel, of veel verlies van tijd, energie en financiën. Maar God vindt dit blijkbaar niet zo erg als wij: Hij is intussen bezig aan ons hart te werken, en dat is voor Hem **véél** meer waard. Het gaat Hem niet om wat we *doen* of presteren, maar om wie we aan de binnenkant *zijn* en worden. Als een crisis ertoe leidt **dat we groeien in heiliging**, in het kennen van Hem en Zijn kracht, is het dat alles waard geweest! Als hierdoor de gemeente wakker geschud wordt, is dat al grote winst! Alleen al als we meer aan het bidden gaan, en meer bij Hem komen, is dat een pluspunt! Verlies van geld, tijd en gezondheid is **zéér** relatief als we intussen winst boeken in geloof, hoop en liefde (1 Kor 13:13).

Wereldcrisisen lijken op het moment zelf alleen maar destructief, maar voor God zijn ze **als barensweeën**: ze zijn een teken dat er iets nieuws staat geboren te worden, de nieuwe schepping (Rom. 8:19-23). Het klopt dat de wereld kreunt en zucht, barst en kraakt in haar voegen, maar als God alles in zijn hand heeft, heeft Hij ook een doel hiermee: dat 'de zonen Gods' openbaar worden! God gebruikt

soms **uitzonderlijke maatregelen in uitzonderlijke tijden!** Een crisis is Gods 'leerschool voor gevorderden' – hoewel we allemaal ook weer beginners en amateurs blijven. We kunnen wel bidden dat de boze het negatieve niet misbruikt om zoveel mogelijk kapot te maken, maar dat het ertoe leidt **dat Gods Koninkrijk doorbreekt**: dat er barsten komen in de bolwerken van de duisternis, waardoor het licht naar binnen kan stralen. De doorbraak van dat Koninkrijk gaat gepaard met geweld: zowel geweldenaars van buitenaf proberen het te verwoesten, maar ook 'geweldig' binnenin – geestelijke reuzen zoals Paulus – doen het, zoals bulldozers, openbreken (Matt. 11:12). God is bezig goud, zilver en edelsteen te bereiden (1 Kor. 3:12), materiaal dat bestemd is voor de eeuwigheid.

We zien overal ter wereld dat, waar de kerk vervolgd wordt en doorheen zware verdrukking gaat, er heiliging komt, **een hoger niveau van leven met God**. In een drukketel zijn er hogere temperaturen mogelijk en wordt het voedsel sneller zacht – lijden bewerkt bijna altijd meer zachtmoedigheid. En hoe meer 'onmogelijke' noodsituaties, hoe meer wonderen er gebeuren. Laten we als christenen niet bang zijn voor druk of vervolgingen, of ze ten allen prijze proberen te ontlopen. God gebruikt ze voor zijn eeuwige, hogere doelen.

"Never waste a good crisis!"

En God is trouw: Hij is niet ver weg of afwezig, maar is bij ons in de storm. Hij gaat met ons mee erdoorheen, zelfs in 'de vallei des doods'. Wij mogen één zekerheid hebben: dat God alles in zijn hand heeft, ook corona en crisissen. Hij kan een probleem in een zegen omkeren. Hij heeft al beloofd dat we – mét Hem tenminste – méér dan overwinnaars zijn (Rom. 8:37).

"What doesn't kill you, makes you stronger."

